

HECE AYLİK EDEBİYAT DERGİSİ YIL: 26 SAYI: 310 EKİM 2022 ISSN 1301-210X

HECE

EKİM 2022

310

ŞİİR

- Cahit Koytak** / Bir Boğaz Hikâyesi / 5
Faruk Uysal / Abdürreşid İbrahim / 8
Hüseyin Atlansoy / Kav / 9
Yaşar Bedri / Argonotun Veda Dalgınlığı / 11
Suavi Kemal Yazgıç / Dört Yön / 12
Ethem Erdoğan / Kapılar / 13
Seher Özkök / Kalem / 15
Mehmet Yılmaz / Omzumda Huysuz Bir Melek / 16
Yasin Mortaş / Alaz Sırçaları / 17
Yusuf Bal / Çıyan / 19
Ahmet Tepe / Bir Hastanın Beklediği Ziyaret Saatleri / 20
Hüseyin Burak Us / Mevzu Şarkı / 21
Vedat Barga / Sahibini Yitirmiş Sesler Mezarlığı / 22
Muharrem Kaplan / pratico inerte / 23
Emre Öztürk / Şimdi Bütün Başlangıçlar / 24
Erhan İksamuk / Noksan / 25
Ömer Yücedal / Denememişin Korkusu / 26
Oğuzhan Gündüz / Kent, Japon Gülü, Berlin Duvarı ve Çatlak Kaburga / 30
Taha Yasin Tuncer / Ben Kadar Sen, Sen Kadar Biz / 32
Emirhan Özer / Sana Ayrılan Sayfa / 33

HECE'DE İLKLER

- Atakan Mert Bayram** / Hiç / Bu Sabah / 34

KUR'AN: HERKESE İNEN KİTAP

- Cahit Koytak** / Sarınıp Sarmalanan Kişi / 'Müddessir' Süresi / 36

ÇEVİRİ SAYFALARI

- Hossein Soleimani** / Her Şey Sana Bağlı / 41

YAZI

- Necip Evlice** / Denge Adamı Rasim Özdenören / 44
Mustafa Kara / Doğumunun 100. Yıldönümü Vesilesiyle Annemarie Schimmel ve Tasavvuf Âlemi / 56
İbrahim Eryiğit / Matematik Şiir Düzeninde Cahit Koytak / 60
Mehmet Yılmaz / Mustafa Köneçoğlu Şiirinin Dinamikleri / 64
Kudret Ayşe Yılmaz / Şiirin Şiiri / Nergisin Eriştiği / 68

OKURYAZARIN NOTLARI

İbrahim Demirci / Geçemedim / 70

DOSYA: GÜNÜMÜZ TATAR ŞİİRİ

Fatih Kutlu / Sunuş / 72

Tataristan Yazarlar Birliği Başkanı **Rkail Zeydulla** ile Tatar Şiirinin Dünü Bugünü Üzerine Söyleşi / Konuşan: Fatih Kutlu / 73

Şemsiye Cihangirova / Mõhammet Mirza / Fakil Safin / Ayrat Sufiyanov / Gazinur Morat / Firuze Camaletdinova / Sirin Yakupova / Lebib Leron / Rkail Zeydulla / Leis Zõlkarney / Rife Rahman / İlsöyer İksanova / Marat Kebirov / Luiza Yansuar / Cölüse Battalova / Yoldız Minnullina / Liliye Gıybadullina / Fenil Gıylecev / Rifat Selah / Rüzel Mõhammetşa / 78

ŞİİR GÜNDELİKLERİ

Ömer Aksay / Şiire Dair Kaydedilen Notlar / 109

YAKIN BAKIŞ

Mustafa Kurt ile "Seslerden Uzakta-Susanları Anlamak İçin Sözlük" Üzerine Bir Söyleşi / Konuşan: Tuba Dere / 113

Nuray Alper / Sükûtu Konuşturan Kelimeler; Susanları Anlamak İçin Sözlük / 118

BİR OKURUN NOTLARI

Turan Karataş / Endülüs Müslümanlarının Sultan Bayezid'den İmdadı / 121

SÖYLEŞİ

Byung Chul Han ile Söyleşi / Konuşan: Nathan Gardel / 124

Ingolf U. Dalferth ile Söyleşi / Konuşanlar: Roger Nickl ve Thomas Gull / 128

BAŞKA BAKIŞ

Mehmet Solak / Bitmeyen Muhabbet: Usta-Çırak İlişkisi / 132

SİNEMA

İsmail Irmacık / Don Kişot'u Öldürmek / 134

PORTRE

Mehmet Aycı / Eylül Yorgunu / 142

ÇEŞİTKENAR

Alberto Manguel / Sadık Yalsızuçanlar'ın Şey Romanı ya da Hayyam'ın Gözlerinden Cörmek / 144

Hayrettin Durmuş / Yaşadığımız Topraktan Ayrılmak / 145

Emre Demir / Değişen Ne? / 147

KİTAPLIK

Nuray Alper / İbrahim Tüzer'in ŞiirYorum'u Üzerine Birkaç Yorum / 151

Semiha Kavak / Kutsallaştırma Kısacasındaki Bilim ve Bilgelik / 155

İbrahim Eryiğit / Kuşların Adasına Kısa Bir Yolculuk / 157

Cahit Koytak

BİR BOĞAZ HİKÂYESİ

Yine sabah oldu,
Yine önce sakalar, serçeler uyandı,
Sonra Nerimananım'ın çiçekleri uyandı,
Sonra Nerimananım'ın kedileri uyandı.

Yine iki kediden, önce biri,
Sonra öteki
Atlaya zıplaya çitten
Komşu bahçeye girdi.

Onların tıptırtısına
Komşunun köpeği uyandı,
Kaşındı, homurdandı,
Sonra kesik kesik havladı her günkü gibi.

Bu havlamaya önce
Nerimananım'ın sağındaki melek uyandı,
Sonra solundaki melek uyandı yine,

Ama Nerimananım, iki uyku arasında
“Uyan, kuzum, uyan,
Gün tepene dikildi!” dediyse de kendine,
Her günkü gibi yine,
Hemen silkinip çıkamadı yataktan.

Onun bu sözünü kendi üstlerine alınan
Nerimananım'ın komşuları,
Yabangülü sokağının hanımları,
Yasemin sokağının hanımları,
Nergis Sokağının hanımları,
Kıyıda yalıların, yamaçta konakların
Nazenin hanımları bütün
Uyandılar peş peşe bu sabah da.

Nerimananım da, ohhh,
İşte uyandı sonunda!
Ve hemen öyle kalkmadan yatağından
Pencereye doğru uzaniverip
Boğaz'ın lacivert sularına baktı,
Duruyor mu diye
Ona bahşedilen cennet
Dün bıraktığı yerde yine.

Tam o sıra, her sabah olduğu gibi
Vapurlar geçmeye başladı Boğaz'dan
Ve geçerken, Çengelköy'ün önünde
Kimi üç, kimi beş, kimi tam yedi kere
Öttürdü düdüğünü
İstanbul'un, bu dünyalar güzeli
Erdemli dulu için.

Şehrin bin yıllık ruhu,
“Bugün yine öyle kafadan
İşe gitmiyorum, Neriman!”
Diye seslendi, doğrulurken yataktan
“Gün boyu beraberiz demek ki,
Gözlerimin, günlerimin ışığı,
Bugün yine seninle!

Atlayıp boğaz vapuruna ikimiz,
Öyle el ele ve göz göze,
'Anadolu Kavağı' yapalım bugün,
Benim Boğaziçi güzelim,
İki dünya güzelim!

Akşama kadar o çayhane senin,
Bu meyhane benim,
'Sahilde' gezinelim,
Hayatın sahilinde,
Zamanın sahilinde,
Sevdanın sahilinde,
Aklın, yüreğin ve şiirin sahilinde...

Gezelim, eğlenelim,
Yokmuşçasına ölüm
Ya da yarın kopacakmış gibi kıyamet!

Gün batarken de balık yiyelim,
Bade içelim, Çengelköy'de,
Göğün taraçasında,
Elinden, ben senin, sen de benim.

Sonra birbirimizin göğsüne dayayıp başımızı
Uzun uzun ağlayalım,
Hüngür hüngür ağlayalım, Neriman,
Yere, göğe ve şiire doymayan
Tertemiz aşkımız için,
Ders olsun diye genç ozanlara,
Ve teselli, genç âşıklara!

10 Kasım 2009
(*'Yüreğe Yapılan Dövme'* dosyası)

Faruk Uysal

ABDÜRREŞİD İBRAHİM

ötekiyle buluşan eller mavidir
göz göze gelen gözler mavi olur
ikinin de ikilerin de atası birdir; şaşılacak bir şey yok bunda
kambur çatılarda biriken karlar erimek nedir bilmezse
bir gemi kalkmalı bu limandan
her insanın gidecek bir Japonya'sı olmalı.

gönülde olmayan dilde ne arasın
inat ki kabuk bağlamaz yarımdır benim
lügatimde yok durmak, geri adım atmak, küsmek ya da vazgeçmek
siz benim boynu bükük oluşuma bakmayın
benim karım da karanlığım da bir sevda büyütür
siz isterseniz ona kardelen, çiğdem ya da menekşe deyin.

bir demet menekşe ve bir kapıdır açılan
bir kapıdır açılan, bir kapı, bir kapı daha...
kapılar açılınca kardan ve karanlıktan niçin korksun ki insan
elimde bir büyüteç, yanımda yöremde arıyorum
bir dürbün alıyorum uzaklara bakıyorum
bir gemiye binıyorum, bir trene, bir tramvaya...
siz biliyor musunuz Âlem-i İslam sahiden nerede?

köşe başlarında hep birileri oluyor
caddeler, meydanlar, akşamlar dar
dar geliyorsa buluşmalar, konuşmalar
küften, pastan ve biraz da rüzgârda savrulmaktan
kurtulmak için esrikliğinden, eskimişliğinden
isteyerek, düşleyerek ve düşlerini besleyip büyüterek
her insanın gidecek bir Japonya'sı olmalı.

her insanın gidecek bir Japonya'sı olmalı
bir Moğolistan'ı, bir Mançurya'sı,
Şark'ı, Garp'ı, Trablusgarp'ı
her insanın bir dünyası olmalı
küçük olur çünkü dünyası olmayanların dünyası.

Hüseyin Atlansoy

KAV

benim yerime
oyun oynuyor sevdiklerim
bilmeden çocukluğumu
ne bastıkları toprağım
ne içine çektikleri gökyüzü
taşıyor rüzgârımdan bir mavi

taşmıyor da üstelik öylece duruyor
sanki filmlerde unutulmuş bir dekor
benim yerime ölüyor gülüyor koşuyor
ağlamak akıllarına gelmiyor gibi

kuraklıktan kırılıyor dünyaları
takıntı derecesinde empati
insanı kusturacak kadar insancıl
kedi köpek gezdiricileri - çoban desen
tikinti ile baktıkları keçi sesleri

çok seviyorum onları onlar katını
çoktan geçmişler muhasebe kayıtlarını
ne yapardım ne olurdu diyorum usulca
olmasaydı onluk sistemin o ustaları
nesneleşmek ne kolay tutuverirdi
yakasız gömleğimi nemiyle sessizliği

yılan gibi kıvrılıp sarıyorlar
yağması akması artık imkânsız nefesleri
öyle aydınlanıyor ki ortalık
artık gece olmayacak sanki

ne bas bateri bariton
içimde saklı bir ıslık
tenhaliği ile sarmaşık
kederi geçmiş - neşe dersinden derisinden
hep bütünlemede şimdi

haydi şimdi yeniden
saçlarıyla aniden gelsin asıl bulut karası asi kızlar
ışığıyla şehri bir kâbusa çevirecek şimşek delikanlılar
gönlü alınsın düztabanların kırılınsın ayakkabılar topuklarından
nezaketlerinde boğsunlar tüm alçakları
- tümeyakın olsa da olur bilinsin için irtifa -
yedi kat gökgürültüsü ile çıkılınsın katları dağların
ayaklarımızın takılıp düştüğü
bütün düşkünlüklere hakkı verilsin
değil yani sağlamasız - bedeli ödenip
dursunlar bir toprağı bir sert kayayı
yara yara ilerleyen kızgın kumlara
olmadı çok da akışkan olmayan bir ırmağa
benzeyen genç diri kavruk ve delişmen
kendini yakan ateşimin önünde

nedir ki bu uyuşukluk denk geldik
şairleri bile ihtiyarlamış bir seste sesle
saray kurup ateşten habersiz yatıyorlar
boğazlarına kadar battıkları duman içinde

ben razıyım ıssızlığıma sinmiş
yanmalara yakmalara yaktığım ateş içinde
harlanan gövdem ister kül olsun ister yakı
toprağına sığınmadan önce

yoksa savınız savcınız savulun savrulun
rüzgârınız da yok uzun sürecek kavrulmanız

Yaşar Bedri

ARGONOTUN VEDA DALGINLIĞI

giderim! cemî mülküm hâkî çantamda
birkaç kitap, tütün, zamane tozu
eski zaman sarrafına veda etmeden

giderim! yangından kurtardıklarım
üç beş eşya, tekleyen kalpatarım
birkaç tablet küstüm otu. bilmeden

giderim! hayaletlerim gelir peşimden
yaralarım, sargılarım, sessiz tekne
yelkenimi açar fırtınayı beklerim

giderim! kaç tane ben mahsur kalır içimde
teraziye sığmayan yemin, kutsanan yalanımızdı
kaç pula ziyan ettiniz ülkemi bu dem, bu acı

zift döktüğünüz kalbim yol geçen hanıdır
yaram kanar, sargılarım açılır. yol uzun,
kanaat zormuş! acılarıma sen bak yaşlı otacı

gittiniz! ölüden daha ölüydü dirileriniz!
gittiniz! nadim oldu yoksulların kalbi
toplasın kuşlar döktüğünüz taneleri

yeke dümende aksak bezirgân idim
peşimden sürüklenen gövdem sizinle
yol uzun! bildim. yalnızlık bizi karşılar

aldatılmadık! akıl uzak ülke. beklerim
açılır kapı, gülümser su perisi: -indir
çantayı yolcu!.. gitmeniz buraya kadar...

Suavi Kemal Yazgıç

DÖRT YÖN

aşk şiirleri bir yalana gebedir şimdi
evden çıkmadan caddeler boyu koşup
gözünü kapatıp uykusuzluğa bırakırsın kendini
terziler kırarlar batıracakları iğneleri ve titanikleri
bütün kelimeler birer buzdağı olur
çizdiğin rota üstünde seni bekleyen
aşk şiirleri bir yalana gebedir demek ki

aşk şiirleri iki rüyayı kaybetmektir şimdi
aynı yöne bakarken tutulan nöbetler ve boyunlar
kırılır çocukken cebe saklanan çubuk kraker
yükselen ve düşen, düşlenen ve kaçılan
bir sessizlik, bir de sensizlik sunulur
aşk şiirleri iki rüyada yenilgidir şimdi

aşk şiirleri üç hayata bedeldir
son bakıştan çok sonra bile
kavuşmamak aşkın gıdasıdır
zehirlidir kavuşmamanın kelimeleri
şifalıdır unutmanın kalbe batırdığı paslı çiviler
hatırlamanın cenderesi ondan aşağı kalmaz
aşk şiirleri iki değil üç hayata bedeldir

aşk şiirleri dört yüzlüdür
leyla, monna rosa, şirin ve jülyet
bir masalı dört bin parçaya ayırır dinleyenler
herkes kendinde eksik gördüğü parçayı kapıp kaçar
aşk şiirleri dört yüzlüdür
mecnun, mecnun, mecnun ve mecnun

Ethem Erdoğan

KAPILAR

Aç pencereyi, geceyi seyret
Seni sen eden
Seni söz eden geceyi
Çünkü geç saatler gibi içimiz

Sentetik ilgiler var çünkü, korkulacak şeyler değil
Normların sınırları genişliyor yalnız
Hayat eriyor, dehşeti tanımaya başlıyor rüzgârlar
Dirim üçü beşi geçmiyor
Serenatlar eskiye özgü, antidepresanlar trend
Aya karşı kırlangıç övüyoruz

Acı ve öfkeden titriyor bugün ellerimiz
Ellerimiz şimdi düşlerimiz gibi
Düşlerimiz ölümden

Bitkisiz bir stepten iktibas kimsesizlik
Ne gül ne diken süslüyor kimse iken kalbimizi
Kimse iken kim ölebilir ki insan
Ben ben olabileyim. Hem ben demek de delilik
Aç pencereyi aç, benim ben, ben-cere
Beni geceden siyah haritalara sar
Ensemde başlayıp kapılara varıyor delilik

Kapılar
Ardında ve dipte trenler geçiyor içimizden,
İçimiz 'bekleme'lik
Temiz ve temizleyici cepheler büyütüyoruz beklemelelerde
Tahir ve mutahhir
Kesilen ve yeniden büyüyen cepheler
Sesimiz kirli kelimelerden temizleniyor böylece
Gecenin seyrine bir merhemden giriyoruz
Merhem sesimiz
Açıyor durmadan kapıları
Kapılar geceyi içiyor.

Kapıdan çıkan biri var belli ki bu gece
Her yöne açık kapıların birinden
Kalpte çölleşme küresel ısınma
Sosyal medya pubg vatsap lgbt ve sakız
Sürüyor işte batıyla bitimsiz savaşımız

Biz kaybetmeyenleriz
Sonsuz ve vadesiz ölümlere sahibiz
Aleni davettir gökte ve yerdeki askerlere
Dağ gibi durur arkamızda ölüm kardeşimizdir
Biz kaybetmeyenleriz
Sonsuz ve vadesiz ölümlere sahibiz
Ölüm bizim öz kardeşimiz

Evsiz güneşler doğar orda
Durmadan doğar yeniden doğar
Gece güneşten bir cüz olmasa
Arınmasa insanlık
Muhakkak bir gadre uğrar

Seher Özkök

KALEM

Öyküyü bıraktığım harfte/Bir karakter alıyor kalemini eline/Bir cümle bir baygınlık
şimdi/elektrik tellerinde/Belle ki bellektir uykuya dalan her acı/Her acı gözden rüya
üretir, dilden dünya/Oradan oraya konan kuş gibidir zaman/Kanatları arasında bir
yara/Güya aşk, güya arzu, güya ziya/Nurun eksikliğinden ötesi işte bu/Buyurun/Riya!

Bir nar dağılışıydı her insan/Ağaçtan düştüğü an/Tekliğinde yarılan gün/Fecr... /
Başladığında yer gök ve arasında/Zaman yani, yani demem o iki/Yanılsamadır eşyaya
her dokunman

Kalemi bırakırsan/Ey insan /İkiyi, ilk ihaneti düşün/Kibir çifttir çoğalır baktıkça/
Kibir lunapark, kibir sevimli ve korkak bir ayna/Kalemi bırakırsan/Göğe çekildiğini
bilirsen ve sahibini/Kurumuş kâğıtlar üzerinde/Göreceksin kadim o hakikati!

Senin dışında ve içinde/mana/Had, sınır, ihlal/Susuş gibi göğsünde kuyu/Ben derken/
Kalemi kırıp yaraya batırmalı/Kelime ruhun kanıdır/Ey insan/Kan kaybıdır her söz,
unutmamalı...

Mehmet Yılmaz

OMZUMDA HUYSUZ BİR MELEK

Lüzumsuz anılardan başlayalım yutkunmaya
Gerisi kendiliğinden gelir, dünyanın acı suyu bitmez
Bir meleğin Tanrı'yla tartışmasından doğdum
Bu yüzden ne ecele korkum var ne yaşama hevesim
Köşe başlarında eskiyen heykellere çok imrendim

Resmimi çizen ressama soruyorum bu tablo neden boş
Hiç mi bir şey olmamışım oysa uyutmayan anılarım var
Filmin aynı sahnesinde boy gösteren arıza
İki hatıra takılınca yeni hatıra yazamıyor
Belki silinirim diye bir daha bastım *delete* tuşuna

Bir melek benden intikamını alıyor
Hâlbuki zikrettim ben de secdeye kapandım
Aşkla yokluk arasında çıkan fitne benden değil
Dayadım kulağımı omzuma dinliyorum
Meleğim ses ver, hayatımı ellerime bırakma

Beni ilk gördüğünde yüzündeki şaşkınlığın yüzü suyu hürmetine
Kavuşmak için izin istiyorum
Şimdi kanatlarında uyansam biliyorum aşk insanı çıldırtır
Tam buraya -hâlime şifa- bir ayet indir

Türlü hallerden kendime seçtiğim eziyet
Annem beni bir yaranın gölgesi sanmış karnında
Hafızan kaç cigabaytsa sıkıntı o kadar büyük
Ben seni hak etmedim, unutmak zamanı geldi zannımca